

СЕКЦІЯ:
ФІЛОСОФСЬКІ, СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ
ТА ПРАВОВІ ВИМІРИ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

В. Лисенкова

ФІЛОСОФСЬКИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ І ФІЛОСОФСЬКІ ШКОЛИ

V. Lysenkova

PHILOSOPHICAL LIFESTYLE AND PHILOSOPHICAL SCHOOLS

Філософський спосіб життя може бути представлений численними формами прояву. Серед них важливе місце посідають філософські школи. Історія філософської думки демонструє нам велику кількість варіантів таких шкіл.

Деякі з них являють собою школи за принципом спадкоємності. Вчителі передають естафету учням, і ті розвивають певну тематику. Інші побудовані як філософські громади, які вирізняються проживанням представників школи на спільній території. Школа може також існувати і у вигляді інтелектуального руху, де кожний мислитель займається своєю проблематикою, але школа має спільні напрями досліджень. Є варіант будівництва школи за принципом «ядро-периферія», коли засновник школи є певним ядром її формування, а коло нього збираються учні.

Бувають школи, які існують за принципом інтелектуальної платформи, коли представники збираються для обговорення філософських питань на базі певних інституцій. Іноді ми стикаємось зі школами, які мають формальний характер. Їх представники не спілкуються між собою у межах школи, але розвивають спільні теми і потім історики філософії визначають це явище як філософську школу.

Варіанти побудови філософських шкіл залежать від історичного часу, організаційних умов, специфіки особливих взаємин учасників, рівня розвитку філософської культури, цивілізаційних процесів. Кожна школа переживає період своєї появи, розквіту, затухання. Іноді можливо побачити трансформацію школи під впливом зміни її тематики і головних акцентів.

Періоди існування філософських шкіл теж можуть бути різними: від великих епох до десятиліть. Інтенсивність прояву шкіл також унікальна: від високої до повільної.

Філософський процес представлений перетіканням актуальної тематики від одного періоду до іншого, від однієї школи — до іншої. Йдеться про тенденцію збільшення складності розгляду філософських проблем від ранніх періодів до більш пізніх. Зростає кількість аспектів означення філософської тематики і в межах шкіл, і в межах певних періодів.

Ми можемо бачити іноді ситуацію, коли філософ виступає як поодинокий мислитель, який не формує навколо себе філософської школи і не залишає після себе спадкоємців. Але така ситуація є менш розповсюдженою в історії філософії.

Форма філософської школи дозволяє поглиблювати певну тематику, розкривати її протягом тривалого часу. Спадкоємність надає змоги глибше

занурюватись у сутність проблем, застосовувати сучасніші методи досліджень. Школа сприяє більш комплексному підходу до актуальних питань. Вчитель може систематично впливати на учня, що дає здебільшого гарну траєкторію розвитку останнього. Частіше кожний представник школи додає певні унікальні змісти до продуктивного поля розвитку школи. Але можлива ситуація, коли учні губляться на фоні своїх видатних наставників.

Філософські школи беруть безпосередню участь у ході філософізації, тобто процесу розповсюдження філософських знань. У межах академічних, університетських філософських шкіл працюють творчі колективи, де зазвичай поступово зростає продуктивність філософського пошуку. Проводяться конференції і симпозиуми, видаються статті і монографії, захищаються кваліфікаційні роботи різного рівня. Частіше біля видатного філософа і формується така школа.

Високий рівень філософської культури частіше всього включає і систему філософських шкіл, які доповнюють одна одну, а іноді і конкурують між собою. Це робить філософський процес більш інтенсивним, цікавим і ефективним. Але система таких шкіл створюється за умов якісної філософської освіти, широкого інформаційного поля, академічної мобільності, дійсного постійного підвищення кваліфікації і науковців, і викладачів.

В. Петренко

ЦІННОСТІ ПОСЕРЕДНОСТІ В ПОСТМОДЕРНУ ДОБУ

V. Petrenko

VALUES OF MEDIOCRITY IN THE POSTMODERN ERA

Характеризуючи посередність як певний стан кожної окремої людини, що перебуває в площині часового замкненого простору, сконцентрованого на власному Ego, необхідно простежити ті ціннісні аспекти, які проявляються в якості орієнтирів для засвоєння і привласнення навколишнього середовища, оскільки саме ці цінності допомагають реалізувати ті форми культури, які можна спостерігати в сучасному просторі. Посередність орієнтується на:

1) Комфорт — це певне окреслене середовище, яке упорядковане таким чином, щоб не завдавати незручностей суб'єкту взаємодії. Це середовище є сконструйованим на принципах доступності і легкості, без занурення або виявлення проблем чи конфліктів. Навпаки, проблеми і конфлікти згладжуються, перестають бути явними і конкретно проявленими, у цьому аспекті посередність намагається уникнути прямої взаємодії із світом, і діє опосередковано, тобто знаходить інструмент для уникнення (використовуючи слова-маркери «токсичні стосунки», «особисті кордони» тощо), який дає змогу маркувати і дистанціюватися від Іншого, який водночас стає небезпечним.

2) Безпека — дистанціюючись від Іншого, посередність знаходиться в параноїдальному стані небезпеки. І в цьому випадку вона знаходиться в постійній тривозі, яка може бути розділеною на фантазматичне і реальне. Реальна безпека пов'язана з економічною структурою капіталізму і його сучасним ідеологічним формулюванням (неолібералізм), тобто звільнення з роботи як репресивний метод боротьби з іншодумцями, у такому випадку проявляється конформізм посередності, яка, відчуючи небезпеку, згортається